

teraturliste, der lader ane, at faget faktisk har en respektabel historie, som læseren nu snydes for. Men specielt skal redaktionen roses for de mange bibliografiske afsnit, der giver værket betydelig brugsværdi.

Troels Dahlerup

F.J. Billeskov Jansen: *Liv og Lærdom. Kapitler af dansk videnskabs historie.* (Gyldendal, 1983). 297 s., ill.

Kan det tilsyneladende virke, som om de klassiske lærdomssays epoke er passé, demonstrerer Billeskov Jansen her, at dette heldigvis ikke er tilfældet. Afhandlingerne er ofte bygget over tidligere arbejder (kronikker, foredrag eller disputatsoppositioner), og som understreget i undertitlen skal bogen betragtes som et bidrag til dansk lærdomshistorie, i ikke ringe grad et supplement til den københavnske universitetshistorie.

Indholdet spænder fra Ole Worm over fysikeren Kratzenstein til H.C. Ørsted, medens anden halvdel specielt rummer en række portrætskitser af forfatterens forgængere, lærere og kolleger, som f.eks. Paul Rubow, selv en mester i det kritiske essay, og med et virkeligt scoop genoptrykkes De Berlingske Avisers over to numre bragte udførlige referat fra Rubows disputats 1921. Dette var nyhedsstof en gang for meget længe siden. Til slut demonstreres i en kort selvbiografi betydningen af Holbergstudierne som indfaldsvinkel til på engang litteratur og lærdomshistorie.

Der er kun grund til at være den lærde forsker taknemmelig for disse indholdsmættede og altid veloplagede essays, der spænder fra emblematik over symbolforskning til ideologikritik, og som giver videre kredse nem adgang til på en underholdende måde at stifte be-

kendtskab med lærdommens vide perspektiver.

Troels Dahlerup

Sidsel Eriksen, Per Ingesman, Mogens Melchiorsen, John Pedersen (red.): *Socialhistorie og samfundsforandring.* (Forlaget Historia, Århus 1984). 260 s., 122 kr.

Ideen til denne bog skal findes i de senere års voksende interesse for socialhistorie og den succes, forlaget Historia opnåede med en tidligere udgivelse »Nye strømninger i dansk lokalhistorie« fra 1981.

Udsendelsen af »Dansk Socialhistorie« affødte en kritik af dens socioøkonomiske historieopfattelse, der reducerede de menneskelige levevilkår til nogle statistiske (makro)størrelser og dermed så bort fra dagliglivet med dets mange nære kontakter og ansigt til ansigt relationer. Lokalhistoriebogens forskellige bidrag kunne imidlertid vise hen til både problemstillinger og relevante metoder, når det gjaldt om at beskrive og kortlægge befolkningens hverdag: de materielle levevilkår, holdninger, værdier og dertil egnet kildemateriale.

Derfra og til ideen om en bog om »nye strømninger i dansk socialhistorie« var der ikke langt. Redaktionsgruppen satte som mål for en kommende socialhistorie, at den skulle »anlægge en helhedssynsvinkel, et totalt perspektiv, hvortil samtlige historiske specialdiscipliner må yde deres bidrag« (side 6). Man valgte at koncentrere sig om det 19. og 20. århundrede og henvendte sig til en række yngre historikere og etnologer, der hver på deres måde skulle give et bud på, hvad en hverdagslivets socialhistorie kan og skal indeholde.

Etnologen Bjarne Kildegaard skri-